

Henkivakuutusmatematiikan laskuharjoitus 4, 2.10.2008

1. Olkoon vastasyntyneen todennäköisyys olla elossa x -vuotiaana $\frac{1}{2}e^{-ax} + \frac{1}{2}e^{-bx}$ kaikilla $x > 0$, missä a ja b ovat positiivisia vakioita. Määrää x -ikäisen kuolevuus $\mu(x)$.

2. Olkoon kuolevuus μ . Oletetaan, että vastaavan elinajan $T = T(0)$ odotusarvo on äärellinen. Osoita, että

$$d/dx(\mathbf{E}\{T(x)\}) = \mu(x)\mathbf{E}\{T(x)\} - 1$$

μ :n jatkuvuusasteissa. Todista tuloksen avulla, että jos $\mathbf{E}\{T(x)\}$ ei riipu x :stä niin T on eksponentiaalisesti jakautunut.

3. Olkoon kuolevuus μ ja tätä vastaava jäljellä oleva x -ikäisen elinaika $T(x)$. Oletetaan, että μ on positiivinen ja kasvava funktio. Osoita, että

$$\mathbf{P}(T(x) > t) \leq e^{-t\mu(x)}$$

ja

$$\mathbf{E}(T(x)) \leq 1/\mu(x).$$

4. Määrää Makeham-kuolevuuteen liittyvä elinajan kertymäfunktio sekä elossapysymistodennäköisyydet ${}_t p_x$ ($t > 0, x > 0$). Osoita, että mallissa y -ikäisen jäljellä olevaan elinaikaan liittyvä kuolevuus on myös eräs Makeham-kuolevuus ($y > 0$).

5. Olkoon henkilön 1 kuolevuus μ ja henkilön 2 kuolevuus $c\mu$, missä μ on jatkuva ja c positiivinen vakio. Määrää todennäköisyys sille, että henkilö 1 kuolee ennen henkilöä 2. Molemmat henkilöt oletetaan vastasyntyneiksi ja elinajat toisistaan riippumattomiksi.